

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 52/2015-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka (sudca spravodajca), zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], zastúpenej advokátom JUDr. Tiborom Šafárikom, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 57/2014 z 25. septembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo [REDAKČIA] zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 57/2014 z 25. septembra 2014 porušené neboli .

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. decembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKČIA] vo veci namietaného

porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 57/2014 z 25. septembra 2014 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“). Sťažnosť sťažovateľky bola doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 21. mája 2015.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konania vedeného pred Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 C 23/2010 v procesnej pozícii žalobkyne o zaplatenie 3 353,33 € s príslušenstvom. Okresný súd v uvedenej veci rozhodol rozsudkom z 12. novembra 2013, ktorým žalobu sťažovateľky zamietol. Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že odvolaním napadnuté rozhodnutie potvrdil.

3. Sťažovateľka v sťažnosti namietala, že napadnutý rozsudok krajského súdu je nedostatočne odôvodnený, konkrétne uviedla, že „*v napadnutom rozsudku sa žiadne právne hodnotenie nenachádza*“. Takisto sťažovateľka nesúhlasila s právnym záverom uvedeným v napadnutom rozsudku krajského súdu o neunesení dôkazného bremena a v sťažnosti uviedla, že nemá prístup k dokladom, ktorými chcela preukázať absenciu vážneho úmyslu žalovaného vykonať rekonštrukciu bytu ako predmetu ústnej zmluvy údajne uzavretej medzi sťažovateľkou a žalovaným. V tejto súvislosti sťažovateľka v sťažnosti uviedla aj ďalšie skutkové tvrdenia, na základe ktorých dospela k záveru, že „*rozsudok odvolacieho súdu ani proces, ktorý mu predchádzal nezodpovedá kritériám, predpokladaným v článkoch 46 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru*“.

4. Sťažovateľka v petite sťažnosti navrhla, aby ústavný súd vyslovil, že rozsudkom krajského súdu boli porušené označené práva garantované ústavou a dohovorom, napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil, vec vrátil na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

5. Ústavný súd sťažnosť prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu a uznesením č. k. I. ÚS 52/2015-10 zo 4. februára 2015 ju prijal na ďalšie konanie.

6. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci vyjadril predseda krajského súdu podaním sp. zn. 1 Spr V/495/2015 z 12. mája 2015, v ktorom uviedol:

«V ústavnej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že ju súdy neprimerane zaťažili „takým“ dôkazným bremenom, ktoré nielen zasahuje do spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu, ale jej aj znemožnili preukázať skutkový stav, na základe ktorého mohli zákonne a spravodlivo rozhodovať.

V predmetnom spore žalobkyňa tvrdila, že medzi ňou a právnym predchodcom žalovanej (██████████) došlo k uzavretiu zmluvy o rekonštrukciu bytu na Svätoplukovej ulici č. 7 v Košiciach. Z listinného dôkazu, ktorý žalobkyňa predložila vyplýva, že sumu 240 000,- Sk prevzal ██████████, ako majiteľ za firmu ██████████. Uvedený dôkaz nepriamo nasvedčoval tvrdeniu žalovanej, že zmluva nebola uzavretá so žalovaným ako fyzickou osobou, ale spoločnosťou ██████████.

Súd žalobu zamietol z dôvodu (žalobkyňou) neunesenia dôkazného bremena v preukázaní svojho tvrdenia, že došlo k uzavretiu zmluvy medzi ňou a právnym predchodcom žalovanej ako fyzickej osoby. Povinnosťou žalobkyne bolo preukázať existenciu zmluvného vzťahu, z ktorého si uplatňovala nárok na zaplatenie rozdielu sumy medzi prevzatou zálohou a hodnotou vykonaných prác...

V prejednávanej veci mala žalobkyňa bremeno tvrdenia, že s pôvodne žalovaným ██████████ uzavrela zmluvu o „rekonštrukcii bytu“, a že na túto rekonštrukciu mu poskytla sumu 240 000,- Sk.

Z tohto bremena tvrdenia mala žalobkyňa dôkaznú povinnosť preukázať uzavretie zmluvy, teda existenciu právneho vzťahu s pôvodne žalovaným (██████████).

Žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, lebo nepreukázala svoje tvrdenie o uzavretí predmetnej zmluvy medzi ňou a právnym predchodcom žalovanej ako fyzickou osobou.

Nepatričné je tvrdenie sťažovateľky, že jej súdy „znemožnili“ preukázanie skutkového stavu.»

7. Krajský súd v závere svojho vyjadrenia vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

8. Právny zástupca sťažovateľky v podaní doručenom 23. apríla 2015 súhlasil s upustením od verejného prerokovania veci a v podaní doručenom 27. mája 2015 rozšíril svoju argumentáciu v prospech vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľky, keď uviedol:

«Vo veci [REDAKOVANÉ] som v sťažnosti (a popravde aj v priebehu konania) opomenul uplatniť neplatnosť (absolútnu neplatnosť) „zmluvy“ o rekonštrukcii bytu...»

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov vo veci sťažnosti sťažovateľa upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti, len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu.

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

13. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

14. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07). Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

16. Ústavný súd zo sťažnosti a z príloh, ktoré sťažovateľka pripojila k sťažnosti, ako aj súvisiaceho súdneho spisu, ktorý mal zapožičaný, zistil, že krajský súd svoje rozhodnutie

založil na argumentácii, že sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno v súvislosti s tvrdením, že uzavrela zmluvu s právnym predchodcom žalovanej, teda pôvodným žalovaným. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že z listinného dôkazu, ktorý predložila sama sťažovateľka, vyplývalo, že sumu 240 000 Sk „prevzal [REDAKOVANÉ] ako majiteľ za firmu [REDAKOVANÉ]“. Keďže žalovaná poprela tvrdenia sťažovateľky, krajský súd dospel k záveru, že uvedený dôkaz za absencie iných relevantných dôkazov „nepriamo nasvedčuje tvrdeniu žalovanej, že zmluva nebola uzavretá so žalovaným ako fyzickou osobou“. Krajský súd v závere odôvodnenia uviedol, že „súd prvého stupňa preto správne rozhodol, ak žalobu zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie žalovanej ako právnej nástupkyne [REDAKOVANÉ]“.

17. Ústavný súd po preskúmaní obsahu súdneho spisu a dôkazov ktoré okresný súd vykonal konštatuje, že právne závery krajského súdu v spojení s právnymi závermi okresného súdu korešponujú s vykonaným dokazovaním.

18. Ústavný súd ďalej nezistil, že by závery krajského súdu nadväzujúce na závery okresného súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

19. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku, ako aj súvisiaceho súdneho spisu presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý

postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

20. Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľky, že napadnutý rozsudok neobsahuje žiadne právne hodnotenie, ústavný súd sa s týmto tvrdením sťažovateľky nestotožňuje. Krajský súd v rámci odôvodnenia uviedol, že sťažovateľka v konaní okrem už uvedeného listinného dôkazu, ktorý súd vyhodnotil v jej neprospech, neoznačila žiadne relevantné dôkazy, ktoré by preukazovali uzavretie zmluvy o rekonštrukcii bytu so žalovaným ako fyzickou osobou. Za danej dôkaznej situácie krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia správne poukázal na súvisiace procesné ustanovenie týkajúce sa dôkaznej povinnosti účastníkov konania, ako aj ustanovenie, ktoré určuje, čo tvorí podklad pre rozhodnutie súdu. Pri absencii relevantných dôkazov, ktoré by bolo možné hodnotiť, krajský súd za aplikácie predmetných procesných ustanovení dospel k záveru o neunesení dôkazného bremena sťažovateľky v súvislosti s tvrdením sťažovateľky o uzavretí zmluvy so žalovaným ako fyzickou osobou. Vzhľadom na skutočnosť, že žaloba bola podaná proti žalovanému ako fyzickej osobe, bolo v nadväznosti na tento záver nutné konštatovať v okolnostiach prípadu aj nedostatok pasívnej legitímácie žalovaného. Skutočnosť, že sťažovateľka bola v napadnutom konaní v dôkaznej núdzi, nemožno pripísať na vrub konajúcemu súdu a tento stav ani nespôsobuje porušenie označených práv sťažovateľky.

21. Pokiaľ ide o doplnenie sťažnostnej argumentácie podaním doručeným 27. mája 2015 o tvrdenie o absolútnej neplatnosti zmluvy o rekonštrukcii bytu medzi sťažovateľkou a žalovaným, ústavný súd konštatuje, že táto je za už uvedených okolností

právne irelevantná pre posúdenie veci sťažovateľky, keďže v konaní nebolo preukázané tvrdenie sťažovateľky, že skutočne došlo k uzavretiu takejto zmluvy so žalovaným ako fyzickou osobou, ako nutný predpoklad pre prípadné posúdenie platnosti zmluvy.

22. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2016